

Beszámoló a Biológiai Tudományok Osztálya 2020-2023. évi tevékenységéről, legfontosabb eredményeiről

Az Osztály köztestületi létszáma 1689 fő. A köztestület az elmúlt három évben 237 taggal bővült. Az Osztály köztestületéhez 328 MTA doktora /tudomány doktora tartozik, közülük a nők aránya 22,3 %. Az Osztály doktori követelményrendszere szerint elbírálva az elmúlt 3 évben 27 kutató kapta meg az MTA doktora címet.

2020 márciusától, a COVID-19 járvány kitörését követő időszakban a Biológiai Tudományok Osztálya több módon tartotta meg üléseit: távollévők közötti elektronikus véleménynyilvánítás útján, illetve online és hibrid osztályülések formájában. Az osztályüléseken továbbra is kiemelt jelentőségűek a különböző szakterületek képviselőinek előadásai és az érdemi viták különféle tudományos kérdésekben, a kutatási trendek nemzetközi és hazai követésére. Az osztályüléseken rendszeres a fiatal kutatók, közgyűlési képviselők bemutatkozása, meghallgatása.

Az Osztály szakmai tevékenységének döntő hányada **a tudományos bizottságok** keretében zajlik. Az Osztály négy tudományos, 5 osztályközi tudományos és egy állandó bizottsággal rendelkezik. A tudományos és osztályközi tudományos bizottságok mindegyike jogosult doktori eljárások tárgyalására, az Osztály külön doktori bizottságot nem működtet. A bizottságok az alapszabályban meghatározott feladataik mellett, aktív tevékenységet folytattak az érintett tudományterület munkájának értékelésében és koordinálásában, országos és nemzetközi szinten is. Felelősséggel és szakszerűen folytatták le a minősítési eljárások előkészítését. Az Osztály és a bizottságok figyelemmel kísérték a kiemelkedő kutatási eredményeket, illetve nyomon követték a hazai és nemzetközi kongresszusokon, konferenciákon, tudományos üléseken történő bemutatásukat és azok visszhangját.

A bizottságok megújítására 2021 elején került sor. Az alakuló üléseken a bizottságok tagjai megválasztották tisztségviselőiket:

Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Molnár V. Attila, az MTA doktora

Társelnök: Barta Zoltán, az MTA doktora

Titkár: Höhn Mária Margit, a biológiai tudomány kandidátusa

Molekuláris Biológiai, Genetikai és Sejtbiológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Vértessy Beáta akadémikus

Társelnökök: Vellai Tibor, az MTA doktora

Titkár: Bay Péter, az MTA doktora

Neurobiológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Ulbert István, az MTA doktora

Elnökhelyettes: Kisvárday Zoltán, az MTA doktora

Titkár: Deli Mária akadémikus

Ökológiai Tudományos Bizottság

Elnök: Ódor Péter, az MTA doktora

Társelnök: Erős Tibor, az MTA doktora

Titkár: Kovács-Hostyánszki Anikó, PhD

Antropológiai Osztályközi Tudományos Bizottság

Elnök: Pap Ildikó PhD

Elnökhelyettes: Pálfi György, a biológiai tudomány kandidátusa

Titkár: Hajdu Tamás PhD

Biofizikai Osztályközi Tudományos Bizottság

Elnök: Panyi György, az MTA doktora

Társelnök: Derényi Imre, az MTA doktora

Titkár: Nagy Péter, az MTA doktora

Bioinformatikai Osztályközi Tudományos Bizottság

Elnök: Pongor Sándor, az MTA külső tagja

Elnökhelyettes: Csikász-Nagy Attila, az MTA doktora

Titkár: Gyórfy Balázs, az MTA doktora

Immunológiai Osztályközi Tudományos Bizottság

Elnök: Bácsi Attila, az MTA doktora

Társelnök: Berki Tímea, az MTA doktora

Titkár: Cervenak László, PhD

Mikrobiológiai Osztályközi Tudományos Bizottság

Elnök: Kovács M. Gábor, az MTA doktora

Társelnök: Márialigeti Károly, az MTA doktora

Titkár: Dobay Orsolya, PhD

Környezet és Egészség Osztályközi Állandó Bizottság

Elnök: Petrányi Győző, az MTA rendes tagja

Társelnök: Poór Gyula, az MTA levelező tagja

Titkár: Lehoczky Éva, az MTA doktora

Az Osztály fontos és felelősségteljes feladata volt a 2022. évi **tagválasztás** előkészítése és lebonyolítása. Az Osztályhoz 3 rendes, 16 levelező, 4 külső és 3 tiszteleti tagjelölt ajánlási dokumentumai érkeztek be a megadott határidőre. A levelező tagjelöltek a 2021 őszi ülészak során bemutatkozó előadásokat tartottak. A májusi Közgyűlés jóváhagyásával az Osztály végül 3 rendes, 4 levelező, 2 külső és 3 tiszteleti tagot választott.

Rendes tagok: Miklósi Ádám, Simon István, Szöllősi János.

Levelező tagok: Báldi András, Deli Mária, Pál Csaba, Vértessy Beáta.

Külső tagok: Ivics Zoltán, Roska Botond.

Tiszteleti tagok: Karikó Katalin, John M. McNamara, Thomas C. Sudhof.

A megválasztott akadémikusok székfoglalói kiemelkedő eseményei a hazai tudományos életnek.

Az elmúlt három évben az Osztály öt rendes tagjától búcsúzott.

2021. március 25-én, életének 78. évében elhunyt **Bíró Péter**, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a hazai és nemzetközi hidrológia kiemelkedő tudósa, kutató professor emeritus, a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet egykori igazgatója, a Veszprémi Akadémiai Bizottság egykori elnöke. Kutatásai kiterjedtek az ichthyológia (halkutatás), a táplálék- és táplálkozásbiológia, a populációdinamika, valamint a halállományok kezelése területére.

Életének 75. évében, 2021. március 28-án elhunyt **Papp László**, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, Széchenyi-díjas magyar biológus, zoológus, entomológus. Fő kutatási területei voltak a kétszárnyúak (Diptera) imágóinak, lárváinak alakutana, a legyek rendszertana, a repülő rovarok

(elsősorban a legyek) közösségszerkezete és társulásszerveződése, valamint a ritkán előforduló rovarfajok tanulmányozási és védelmi módszereinek vizsgálata.

2021. május 1-jén 89. életében elhunyt **Hámori József** Széchenyi-díjas biológus, egyetemi tanár, volt miniszter, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, egykori alelnöke. A Pázmány Péter Katolikus Egyetem professor emeritusa, a nemzeti kulturális örökség volt minisztere, a Magyar UNESCO Bizottság korábbi elnöke és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat elnöke volt haláláig. Az idegrendszer és az idegelemek közötti kapcsolatok funkciós szerkezetének neves kutatója volt, és munkássága jelentős az agyi idegek kutatása területén.

Életének 95. évében, 2021. október 31-én elhunyt **Alföldi Lajos**, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, orvos, bakteriológus, a mikrobiális genetika elismert kutatója, a Szegedi Biológiai Kutatóközpont kutató professor emeritusa.

Életének 81. évében, 2023. február 17-én elhunyt **Gráf László**, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, Akadémiai és Széchenyi-díjas biokémikus, az Eötvös Loránd Tudományegyetem professor emeritusa. Fő kutatási területe a természetes peptidok szerkezetének és biológiai funkciójának, valamint egyes proteázok működésének vizsgálata és az úgynevezett fehérjeszobrászat volt.

2022. október 5-én hosszú betegség után elhunyt **Glant Tibor**, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja, a Rush University professor emeritusa. A kötőszövet, a porcszövet fejlődését, molekuláris patogenezisét kutatta munkatársaival. Számos eredményt ért el az ízületi gyulladás (arthritis) állatmodelljeiben, kiemelten a laboratóriumukban kifejlesztett és tökéletesített egér proteoglikán-indukált arthritis (PGIA) modellben.

Életének 91. évében, 2021. október 21-én elhunyt **Vánky Kálmán**, a Magyar Tudományos Akadémia tiszteleti tagja, orvos, mikológus, nemzetközileg elismert üszöggomba kutató, a Tübingeni Egyetem nyugalmazott vendégprofesszora.

2022-ben sikeresen lezajlott az Osztály **nem akadémikus közgyűlési képviselőinek** választási folyamata. Az Osztálynak továbbra is 18 választott közgyűlési képviselője van, lehetővé téve, hogy az Osztály minden tudományos és osztályközi tudományos bizottságának legyen önálló képviselője.

A 196. **tisztújító Közgyűlés** Freund Tamás akadémikust választotta meg ismét az MTA elnökévé. A főtitkárhelyettesi posztot Erdei Anna akadémikus tölti be a következő hároméves ciklusban is.

Díjak, kitüntetések

Az Osztály immár 3 díjat tart fenn.

Jermy Tibor-díj

A Magyar Tudományos Akadémia által Jermy Tibor akadémikus hagyatékából alapított Jermy-Tibor-díj olyan fiatal, tehetséges biológus egyetemi hallgatók és kutatók számára ítélt meg, akik elsősorban az elméleti és alkalmazott zoológia területén végzik kutatási tevékenységüket. A díjak átadására minden év novemberében, a Magyar Tudomány Ünnepe rendezvénysorozat keretében kerül sor.

A 2021. évi díjazottak: Gergócs Veronika PhD, Nagy Dávid PhD és Szekeres Sándor PhD.

A 2022. évi díjazottak: Flórián Norbert PhD, Szentiványi Tamara PhD, Vas Zoltán PhD.

A 2023. évi díjazottak: Bozsik Gábor PhD, Piszter Gábor PhD, Tökölyi Jácint PhD.

Dr. Zólyomi Bálintné Barna Piroska Emlékdíj

Az Alapítványt anyagilag megalapozó örökhatározó Zólyomi Bálint botanikus, ökológus, a Biológiai Tudományok Osztályának egykori osztályelnök-helyettese. Az 1995-ben létrehozott Alapítvány célja elsősorban az, hogy a „Dr. Zólyomi Bálintné Barna Piroska Emlékdíj” létrehozásával

jutalmazták azokat a fiatalokat, akik Zólyomi Bálint akadémikus tudományterületein (növénytarástan, ökológia, palinológia, florisztika, növényföldrajz, illetve természetvédelem) eredményesen tevékenykednek, ezzel is elősegítve tudományos munkájuk előrehaladását.

A kuratórium elnöki teendőit Molnár Zsolt, az MTA doktora (Ökológiai Kutatóközpont) látja el. A 2023. évi díjazottak: Deák Balázs, Takács Attila és Tölgyesi Csaba.

„Az év kiemelkedő szünbiológiai témájú egyetemi doktori (PhD) értekezése”-díj

A Magyar Tudományos Akadémia Elnöksége 41/2021. (VI. 22.) számú határozatával, a Biológiai Tudományok Osztálya Diverzitásbiológiai és Ökológiai Tudományos Bizottságainak kezdeményezésére, a szünbiológiai témában adott naptári évben egyetemi doktori (PhD) értekezéseket megvédő fiatal kutatók közül a legkiválóbbak elismerésére „Az év kiemelkedő szünbiológiai témájú egyetemi doktori (PhD) értekezése-díj” alapításáról döntött.

A díjra olyan tehetséges, magyar állampolgársággal rendelkező kutatók pályázhatnak, akik a szünbiológia területén végzik tudományos tevékenységüket, és az előző naptári évben sikerrel védtek meg egyetemi doktori (PhD) értekezéseiket, továbbá tagjai az MTA köztestülete Diverzitásbiológiai vagy Ökológiai Tudományos Bizottságának.

A díj átadására a Diverzitásbiológiai és az Ökológiai Tudományos Bizottság által szervezett, a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódó előadói ülés keretében kerül sor.

A 2021. évi díjazottak: Preiszner Bálint PhD, Rádai Zoltán PhD.

A 2022. évi díjazottak: Fekete Réka PhD, Nagy Nikoletta PhD, Ujszegi János PhD.

Az Osztály tagjai jelentős kitüntetésekkel vehettek át az elmúlt három évben.

Széchenyi-díj kitüntetésben részesült Buday László akadémikus, Szöllősi János akadémikus és Acsády László akadémikus.

Megosztott Akadémiai Díj kitüntetésben részesült Papp Balázs PhD és Pál Csaba akadémikus; Gál Péter, az MTA doktora és Pál Gábor PhD; valamint Juhász Gábor, az MTA doktora és Vellai Tibor, az MTA doktora.

Eötvös József-koszorú kitüntetésben részesült Szabad János, az MTA doktora és Váradi András, az MTA doktora.

Akadémiai Szabadalmi Nívódíjat kapott Sarkadi Balázs akadémikus és Váradi András, az MTA doktora; valamint Málnási-Csizmadia András, az MTA doktora.

Kondorosi Éva akadémikust az Európai Bizottság tudományos főtanácsadói közé választották.

Az Academia Europaea tagjai közé választotta az Osztály több tagját is: Buzás Edit Irén akadémikus, Miklósi Ádám akadémikus, Ulbert István, az MTA doktora, Vértessy Beáta akadémikus, Geiszt Miklós, az MTA doktora.

Buzsáki György, az Osztály külső tagja a Nemzetközi Idegtudományi Társaság (Society for Neuroscience) legrangosabb díját, a Ralph W. Gerard Díjat kapta meg Washingtonban kiemelkedő munkájának elismeréseként.

Kondorosi Éva akadémikus Prima Primissima díjat vehetett át.

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem Eötvös-gyűrű kitüntetésben részesítette Gráf László akadémikust.

Padisák Judit akadémikus Veszprém megyei Prima-díj kitüntetésben részesült.

Buzás Edit akadémikust az International Society for Extracellular Vesicles tudományos társaság elnökéül választott meg a 2022-2024 közötti időszakra.

Hazám-díj kitüntetésben részesült Falus András akadémikus.

Fésüs László akadémikust a FEBS Diplôme d'Honneur kitüntetésben részesítette.

Az Osztály tagjai, köztestületi tagjai közül többen is állami kitüntetésben részesültek.

Állásfoglalások, szakvélemények

Az Osztály és bizottságai több szakterületi kérdésben hozott állásfoglalást.

Az Osztály nyílt szavazással, egyöntetűen támogatta a Magyar Természettudományi Múzeum azon törekvését, hogy integrálódjék a DiSSCo (Distributed System of Scientific Collections) európai kutatási infrastruktúrába.

Az NKFIH-OTKA pályázatok elbírálása körül kialakult helyzetre vonatkozóan az Osztály állásfoglalást adott ki:

„Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya elfogadhatatlannak tartja a tudományfinanszírozással kapcsolatos szakmai döntések (rangsorok) bárminemű felülbírálatát, történjen az politikai, ideológiai, vagy akár személyes okból. Az Osztály felszólítja az NKFIH és az ITM apparátusát, hogy a jövőben az ilyen természetű beavatkozástól az ország tudománya érdekében tartózkodjon.” A fenti határozatot az Osztály nyílt szavazás keretében hozta meg és többséggel, 4 tartózkodás mellett támogatta. Az állásfoglalás felkerült az Osztály honlapjára a Hírek közé és az Állásfoglalások menüpont alatt is olvasható. A IX. Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya csatlakozott az állásfoglaláshoz.

Az Osztály 138/2021. (XII. 14.) számú osztályhatározatában, nyílt szavazással, többségi támogatottság (1 nem szavazat leadása és 1 tartózkodás) mellett elfogadta a Fertő tó területén folyó beruházásról szóló állásfoglalás kiadását:

„Amint a sajtóból széles körben ismertté vált, a Sopron-Fertő Turisztikai Fejlesztő Nonprofit Zrt. a Fertő tó nádasának nyíltvízi szegélyében, a Fertő-Hanság Nemzeti Park és Fertő-táj UNESCO Világörökségi terület magterületén, Natura 2000 területen, mintegy 60 hektáron tervez államilag finanszírozott beruházást. Ebben fedett sportkomplexumot, műfüves futballpályát, 16 apartmanházat, 100-szobás szállodát, 880 gépjárművet befogadó parkolót, többszintes látogatóközpontot, motelt, kempinget, 850 vitorlás és 400 evezős csónak befogadását biztosító kikötőt találunk. A beruházás így a jelenleginél nagyobb területet venne el a Fertő tó nádasából és medréből, a környezetére nehezedő turisztikai nyomás sokszorozódna, és ezáltal súlyosan károsítaná a Fertő tó növény- és állatvilágát.

A várható kártétel nemcsak a beépítendő területre korlátozódna, mert a megnövekedett autó-, illetve vízijármű-forgalom egy széles zónát és a teljes nyíltvízfelületet érintené. A beruházást már számos nemzetközi szervezet is ellenzi, valamint az osztrák kormány is erőteljesen kifogásolja. Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya vélekedése szerint természetvédelmi területen nem engedhető meg egy ekkora volumenű beruházás, ami egyébként a jövő generáció természetéhez és egészséges környezethez való jogát is veszélyezteti. Ezért kérjük a tervezett túlzó és a helyhez méltatlan beruházás leállítását, és egy, a 21. századi követelményeknek megfelelő, szelíd, ökológikus rekreációs fejlesztéssel való lecserélését.”

A Fertővel kapcsolatos, 2021. decemberi osztály-állásfoglalás által kiváltott médiavisszhang hatására az Osztály tagjai újabb állásfoglalást fogalmaztak meg az ügyben:

30/2022. (II. 8.) számú osztályhatározat: „Az utóbbi hetekben a Fertő tó partjára tervezett nagyberuházás kérdésköre jelentősen átpolitizálódott. A Magyar Tudományos Akadémia Biológiai Tudományok Osztálya, a Diverzitásbiológiai és az Ökológiai Tudományos Bizottságok szakmai ajánlása alapján, 2021. december 14-én állást foglalt a beruházás kérdésében. Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya továbbra is fenntartja, hogy a tervezett nagyberuházás helyett egy jóval mérsékeltebb rekreációs fejlesztés - ökológiai szempontból - sokkal kívánatosabb lenne. Az MTA Biológiai Tudományok Osztálya állásfoglalása nem politikai, hanem szakmai alapokon nyugszik.”

Az Osztályhoz felkérés érkezett szakvélemény készítésére az Agrárminisztériumtól a kis lilik svéd állományának genetikai tisztaságáról folyó tudományos vitára vonatkozóan. A szakvéleményt a Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság készítette el.

Az Állatorvos-tudományi Egyetem szakindítási kérelmet kívánt betervezni "kutató zoológus" 5 éves, osztatlan szak alapítására, majd indítására. A szakindítást megtárgyalta és támogatta az Ökológiai és a Diverzitásbiológiai Tudományos Bizottság is.

Az Ökológiai Tudományos Bizottság állásfoglalást adott ki, melyben felhívta a figyelmet a scientometrics.org használatának korlátaira a kutatók tudományos teljesítményének megítélésében.

Az Osztály 2022. decemberi és 2023. februári osztályülésén is megvitatta a „predátor” folyóiratokkal kapcsolatban felmerült kérdéseket, utóbbi alkalommal Török Péter, az MTA doktora külön előadásban mutatta be a Diverzitásbiológiai és az Ökológiai Tudományos Bizottság fiatal kutatók részére készített publikációs javaslatait.

Valkó Orsolya, az MTA doktora, az Ökológiai Tudományos Bizottság tagja, munkacsoport vezetője volt a European Academies Science Advisory Council (EASAC) 'Regenerative Agriculture in Europe - A critical analysis of contributions to the European Union Farm to Fork and Biodiversity Strategies' című nemzetközi jelentés alkotó gárdájának. A szakmai anyagot az MTA székházában ismertették nyilvános előadóülés formájában.

Az Osztály kiadványai

Az Osztály területéhez tartozó kutatói közösség aktívan vesz részt nemzetközi folyóiratok szerkesztőségi munkájában.

Az Osztály befejezte „**A magyar tudományos kutatás kiemelkedő eredményei a rendszerváltástól napjainkig (1989-2019)**” című MTA kiadványtervezetet. A kiadvánnyal kapcsolatos munkák koordinálására Falus András akadémikust, a Magyar Tudomány főszerkesztőjét kérte fel az MTA elnöke.

Az Osztály támogatásával évente 4-4 **könyv kiadására** kerülhetett sor.

Az Osztály támogatásával az alábbi **folyóiratok** kerültek kiadásra:

Acta Botanica Hungarica

Acta Zoologica Academiae Scientiarum Hungaricae

Állattani Közlemények

Antropológiai Közlemények

Biologia Futura

Botanikai Közlemények

Community Ecology
Kitaibelia
Ornis Hungarica (2023-tól)
Studia Botanica Hungarica
Tájökológiai Lapok
Természetbúvár (2022-ig)
Természetvédelmi Közlemények

Az Akadémiai Kiadó gondozásában megjelenő folyóiratok kiadása 2022-től más forrásból valósul meg.

2022-től **internetes ismeretterjesztő tartalmak** támogatását is lehetővé tette az Akadémia pályázati kiírása. Az Osztály az alábbi tartalmak kiadását segítette:

Qubit
Scientia amabilis: Szeretetre méltó tudomány
Szeretár

Tudományos társaságok

Az Osztály az alábbi **tudományos társaságokat** támogatja:

Magyar Biofizikai Társaság;
Magyar Bioinformatikai Társaság;
Magyar Biológiai Társaság;
Magyar Idegtudományi Társaság;
Magyar Immunológiai Társaság;
Magyar Mikrobiológiai Társaság;
Magyar Genetikusok Egyesülete;
Magyar Ökológusok Tudományos Egyesülete.

A támogatás lehetővé teszi többek között konferenciák, tudományos előadóülések megrendezését külföldi előadók meghívásával.

Képviseltek az MTA bizottságaiban

Az Elnökségben Freund Tamás elnök, Erdei Anna főtitkárhelyettes, Lénárd László osztályelnök, Szathmáry Eörs akadémikus és Falus András akadémikus képviselte az Osztályt.

A 2020-2023-as akadémiai ciklusban Padisák Judit akadémikus a Magyar Tudományos Akadémia Veszprémi Területi Bizottságának elnöke, Lénárd László akadémikus a Pécsi Területi Bizottság elnöke.

A Stratégiai Tanácsadó Testület tagja Kondorosi Éva akadémikus.

A Doktori Tanács tagja Padisák Judit akadémikus és Nyitray László, az MTA doktora (titkár); valamint póttagja Szöllősi János akadémikus és Gácsér Attila, az MTA doktora.

A Jelölőbizottságban tag Szöllősi János akadémikus és Kellermayer Miklós, az MTA doktora; póttag Podani János akadémikus és Ulbert István, az MTA doktora.

A Könyv-és Folyóirat Kiadó Bizottság tagja Podani János akadémikus, póttag Miklósi Ádám akadémikus.

A Tudományetikai Bizottság elnöke Buzás Edit Irén akadémikus, tagja Pósfai György, az MTA doktora. Póttagok: Nusser Zoltán akadémikus és Kovács M. Gábor, az MTA doktora.

A Fenntartható Fejlődés Elnöki Bizottság elnöke Szathmáry Eörs akadémikus, tagja Báldi András akadémikus, állandó meghívottja Vida Gábor akadémikus.

A Tudományértékelési Elnöki Bizottságban az Osztályt Buday László akadémikus képviseli.

Az Elnöki Bizottság az Egészségért tagja Falus András akadémikus.

A Közoktatási Elnöki Bizottságban Falus András akadémikus képviseli az Osztályt.

A Magyar Nyelv a Tudományban Elnöki Bizottságban szintén Falus András akadémikus képviseli az Osztályt.

A Nők a Kutatói Életpályán Elnöki Bizottságban részt vesz Vértessy Beáta akadémikus.

A Szociális Bizottság tagja Teplán István akadémikus; a Könyvtári Bizottságban Podani János akadémikus képviselte az Osztályt.

A Bolyai János Kutatási Ösztöndíj kuratóriumi tagja Acsády László akadémikus, a VIII. sz. Kollégium elnöke Vigh László akadémikus.

A Kutatóhelyeket Minősítő Tanács tagja Acsády László akadémikus.

Az MTMT Tudományos Tanács tagja Szöllősi János akadémikus.

Az MTA Nemzeti Programjai közül a Nemzeti Agykutatási Program 3.0 Programtanács tagja Lénárd László osztályelnök és Soltész Iván, az Osztály külső tagja.

Nemzetközi tagságok

Az Osztály aktívan képviselteti magát nemzetközi tudományos szervezetekben.

International Union of Biochemistry and Molecular Biology (*IUBMB*), International Association for Danube Research (*LAD*), International Union of Pure and Applied Biophysics (*IUPAB*), International Union of Biological Sciences (*IUBS*), Federation of European Neuroscience Societies (*FENS*), European Molecular Biology Conference (*EMBC*), European Molecular Biology Organization (*EMBO*), European Molecular Biology Laboratory (*EMBL*).

Rendezvények

Az Osztály és bizottságai a Közgyűlés és a Magyar Tudomány Ünnepehez kapcsolódóan több **tudományos ülést** szerveztek egy-egy közérdeklődésre számot tartó tudományterületen. De e kereteken kívül is számos előadás és rendezvény megszervezésére került sor.

Az Európai Immunológiai Társaságok Szövetsége kezdeményezésére 2005-től minden évben sor kerül az Immunológia Napja megrendezésére, ahol az immunológia jelentőségére kívánják a döntéshozók és a közvélemény figyelmét felhívni. Az előadásokra az ország minden tájáról érkeztek középiskolás diákok. A tudományos előadások mellett a középiskolás diákoknak az MTA Székházának történeti bemutatása hagyományteremtő immár.

A mikrobiológiai szakterületen továbbra is megrendezésre kerülnek olyan tudományos ülések, amelyek egyúttal a tudományos továbbképzés szerepét is betöltik (Lányi és Virologiai Nap). A cél olyan alkalmak megszervezése, ahol a továbbképzés vizsgával zárul és a megfelelő szakterületen kreditpont értéke is van. Az előadók többnyire klinikai, ill. laboratóriumi szakemberek.

A **Környezet és Egészség Osztályközi Állandó Bizottság** évente egy-egy közérdeklődésre számot tartó, átfogó tudományos ülést szervezett („A koronavírus járvány sajátosságai, kiemelt kérdései és új felismerései”; „A természeti katasztrófáktól az emberi mikro szennyezés okozta lappangó veszélyekig”; „A várható drasztikus klímaváltozás következményei az egészségre, biodiverzitásra és megélhetésre”).

Több tudományos ülés a COVID-19 járvánnyal volt kapcsolatos, de a bioinformatika és ökológia területén is egyre több rendezvény valósult meg az Osztály támogatásával.

Egyebek

Az Osztály hatékonyan közreműködött az **MTA Kiváló Kutatóhely** cím elnyerésére irányuló pályázatok értékelésében.

Évente számos pályázat bírálatát végzi el az Ökológiai Tudományos Bizottság a **Környezetvédelmi Tudományos Ifjúsági Pályadíj** vonatkozásában.

Az **Akadémiai Ifjúsági Díj** pályázatok értékelését a szakterületileg illetékes tudományos bizottságok elnökei javaslata alapján felkért *ad hoc* bizottság végezte el.

A bizottsági tagok és osztálytagok számos nemzetközi és hazai pályázat értékelésében vettek részt.

A biológia szakterületén működő kutatóhelyek mindegyikén jelentős mértékű és hatékony tudományos utánpótlás nevelés folyik. Részt vesznek doktori iskolák munkájában, többen közülük az iskolák vezetőjeként. Jelentős tevékenységet fejtenek ki a PhD képzésben. Hazai és nemzetközi pályázatok elnyerésével biztosítják a posztdoktorok számára is a kutatási lehetőséget, ezzel is csökkentve a fiatal tehetségek elvándorlását.

Budapest, 2023. június

Lénárd László

osztályelnök

Buday László

osztályelnök-helyettes